

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Secundum principale argumentum ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

fictione intellectus & rationis necessario vere, & realiter datur talis effectus, sed inter Petrum generantem, & Paulum genitum intercedunt omnes causæ naturales, & necessariæ relationis paternitatis, & filiationis vere, & realiter sine vlla fictione intellectus: ergo sine vlla fictione intellectus vere à parte rei datur relatio adæquate, & totaliter. Maior est evidens; ideo posito igne, & approximato ad lignum datur ignis, & calor productus vere, & realiter sine fictione, quia sine fictione concurrunt omnes causæ necessariæ, & naturales talis ignis, & calor producti, & ideo posita specie impressa in potentia visiva, quæ est in proportionata distantia in ordine ad obiectum visibile, datur statim visio realis à parte rei sine vlla fictione, quia concurrunt à parte rei omnes causæ talis visionis, & ratio à priori est, quia causa realis completa necessaria statim producit vere effectum.

21 Minor illa sic demonstratur, quia omnes causæ relationis realis sunt fundamentum ratio fundandi, & terminus; sed à parte rei dantur vere, & realiter fundamentum relationis paternitatis, scilicet substantia Petri, generatio realis, & Paulus verè & realiter productus, & generatus per illam, quæ sunt ratio fundandi, & terminus sine vlla fictione: ergo concurrunt à parte rei omnes causæ necessariæ relationis sine vlla fictione vere, & realiter.

SVBSECTIO II.

Secundum principale argumentum ponitur.

22 **O**Via vel repugnat relatio realis creaturis ob imperfectionem creaturarum, vel ob perfectionem earum; sed nec ob perfectionem, nec ob imperfectionem creaturarum repugnat illis relatio realis, & ex alio capite vt dictum est concurrunt in creatura omnes conditiones necessariæ ad relationem realem: ergo datur relatio realis propriè, & vere in creaturis. Minor quoad primam partem est evidens, quia magis perfectus est Deus, quam omnis creatura: sed Deo licet sit magis perfectus (ex eo quod sit infinite talis) non repugnat relatio realis: ergo à fortiori non repugnabit creaturæ quæ imperfectior est Deo.

23 Dices, dari talem repugnantiam in creatura, & non in Deo, quia illa relatio Dei substantialis est, in creatura vero esse debet accidentaliter.

24 Sed contra, quia relationi vt sic non magis repugnat quod sit accidentaliter, quam quod sit substantialiter, quia sicut accidens dicit esse in alio, ita substantia dicit esse in se; si ergo cum hac ratione coniungi potest esse ad aliud, multo magis cum illa, & alioquin creaturæ vt sic non repugnat accidens reale: ergo nec repugnabit illi talis relatio quæ & si sit accidentaliter, aliquid rei sit.

25 Minor quoad secundam partem sic demonstratur: quia relatio vt relatio non dicit imperfectionem, quod si aliquid imperfectionis ei adiungitur ex eo quod accidentaliter est, talis imperfectio non est extra latitudinem rei creatæ.

26 Secundo evidentiùs eadem secunda pars minoris probatur; nam creatura participat à Deo rationem substantiæ spiritualis, viventis, intellectualiter, licet sint perfectiones simpliciter simplices in Deo, ac proinde maiores, ac perfectiores

virtualiter, quam relationes, non obstante imperfectione earundem creaturarum: ergo à fortiori poterunt creaturæ participare modo sibi proportionato relationes reales, quæ adhuc in Deo non sunt perfectiones simpliciter simplices, sed solum secundum quid, ac proinde videntur magis proportionatæ creaturis; nam perfectiones absolutæ congruunt magis rei independenti, quia in se, & à se sunt, quam relativæ quæ sunt ad aliud, & dicunt connexionem cum alio, licet etiam relationes vt sunt in Deo, congruant ipsi, quia nullam dicunt imperfectionem, etiam si non dicant tantam, ac dicunt perfectiones absolutæ simpliciter simplices; atqui creatura est maxime dependens à Deo ex indigentia propria, & imperfectione, quia essentialiter est ab alio: ergo sicut recipit esse ab alio, debet respicere illud à quo esse recipit: ergo à fortiori secundum exigentiam propriam, & modo sibi proportionato participabit relationes reales, non obstante propria imperfectione, si non obstante ea, participat perfectiones absolutas.

27 Tercio principaliter sic argumentor, quia in creaturis datur formalitas realis, & accidentaliter, quæ neque esse, nec concipi potest, nec definiti, nisi per aliud: ergo à parte rei datur relatio realis in creatura. Patet consequentia; quia omne illud, quod definitur per aliud, & non tanquam per prædicatum intrinsecum, sed potius tanquam per prædicatum extrinsecum est relatio formalis propriæ, & veresed à parte rei dantur in creaturis vere, & realiter formalitates, quæ neque esse, nec concipi, nec definiti possunt, nisi per aliud sibi extrinsecum: ergo à parte rei tales formalitates sunt vere, & propriæ relationes. Maior est certa; nam quidquid definitur per aliud extrinsecum distinctum ab illo, quod definitur, definitur per illud quatenus dicit connexionem essentialiter, & respicit aut refertur, aut ordinatur essentialiter ad illud; sed relatio essentialiter ordinatur, refertur, & respicit aliud extrinsecum distinctum à se: ergo quidquid definitur per aliud est relatio essentialiter.

28 Confirmatur: Ideo colligimus necessario, animam rationalem esse relationem realem essentialiter, quia definitur per compositum, quod constituitur ab ipsa, quod est aliud ab anima rationali distinctione includentis ab incluso, vel per corpus, & ideo dicitur forma est actus corporis physici organici, quæ definitio est per corpus, quæ est aliud distinctione excludentis ab excluso ab ipsa anima, vt ipsi adversarij asserunt. Item omnes potentie vitales sunt relationes reales essentialiter, quia definiuntur essentialiter per obiecta distincta ab ipsis. Item paternitas in divinis est vera, & realis relatio, quia definitur per filiam, aut filiationem quæ distinguitur realiter ab ipsa paternitate: ergo quidquid definitur essentialiter per aliud distinctum à se, est essentialiter relatio, siue transcendentalis, siue prædicamentalis; nam si id, quod definitur per aliud, est de essentia rei absolutæ, quæ est quasi immediatum fundamentum illius erit relatio transcendentalis; si vero id, quod definitur per aliud aut realiter, aut prædicamentally, non sit de essentia immediati fundamenti, sed potius aut metaphysice, aut physice possit adesse, & abesse præter corruptionem immediati fundamenti illius, erit relatio prædicamentalis. Et ratio à priori est, quia quidquid definitur adæquate essentialiter per aliud habet suam definitionem in ordine ad illud adæquate, & totaliter;

H h h h a nara

nam si non haberet illam in ordine ad aliud, nulla esset ratio, cur definiretur essentialiter per illud: sed definitio adæquata essentialis obiectiva est tota, & adæquata essentia rei definitæ, & si est formalis definitio explicat essentiam eo modo quo in se est, adæquando se cum illa, ac proinde si definitio formalis est in ordine ad aliud, definitio obiectiva seu essentia adæquata rei erit in ordine ad illud, alias non erit vera, & essentialis definitio formalis, siquidem explicaret essentiam aliter ac est, videlicet in ordine ad aliud cum in se, & ex se non sit in ordine ad illud: ergo quidquid definitur vere essentialiter per aliud, vere & realiter habet totam suam essentiam in ordine ad aliud; sed quidquid habet totam suam essentiam in ordine ad aliud realiter, est vere realiter, & essentialiter relatio, ut patet ex eius definitione, quæ sic se habet, relatio est, cuius totum suum esse est ad aliud: ergo quidquid definitur per aliud, essentialiter est relatio.

29 Antecedens primum, & præcipuum sic demonstratur, quia à parte rei datur ratio formalis constitutiva Patris, scilicet paternitas, talis enim est forma in abstracto, quale est effectum formæ talis formæ, seu totum constitutum per illam in concreto; ideo enim albedo est forma albi, & humanitas ratio formalis constitutiva hominis; Item à parte rei datur ratio constitutiva filij, quæ est filiatio; sed paternitas, & filiatio nullo modo possunt esse, concipi, & definiti, nisi per aliud; v. g. paternitas nullo modo potest definiti essentialiter, nisi per filium, aut genitum; sicut filiatio non potest villo modo esse, concipi, aut definiti, nisi per Patrem, aut per generantem, ut videre est in divinis, ubi paternitas definitur in ordine ad filium genitum, & filiatio in ordine ad Patrem generantem; unde sic definimus paternitatem divinam, est ratio formalis per quam Pater respicit filium, &c. imo si aliter posset definiti, dicant nobis adversarij, quod nullo modo poterant cum veritate dicere, quia duplex tantum datur modus essendi, alius in ordine ad se, alius in ordine ad alterum; sed paternitas non est in ordine ad se, sicut Pater, qui constituitur in suo esse formali per paternitatem, non est Pater in ordine ad se ipsum, quia nullus est sui ipsius Pater; sed potius est Pater alterius à se geniti, sicut Pater non est generans se, sed alterum, alias idem à se produceretur, quod est falsum, ut patet ex illo evidentissimo principio metaphysicæ: quidquid producit, ab alio producit, cui adæquate nititur demonstratio existentie Dei: unde pater sine dubio est alterius à se geniti Pater, ac proinde Pater est in ordine ad alterum; ergo paternitas, à qua habet totum suum esse Pater, formaliter ut talis, est in ordine ad filium genitum; sed quidquid est in ordine ad alterum, est relatio formaliter: ergo paternitas, quæ est in ordine ad aliud, est relatio, & sic essentialiter definitur per alterum, quia eo modo definitur, quo habet esse; sed paternitas in creatis, item filiatio non est de essentia hominis generantis, nec filiatio est de essentia hominis geniti, sed potius distinguitur ab illis à parte rei, & sic paternitas, & filiatio possunt abesse, & adesse à parte rei, immediatis fundamentis ipsarum sine corruptione illorum, ut late demonstratum manet supra, ubi egimus, an relatio paternitatis, & filiatio distinguantur ab entitatibus fundamenti, & termini; sed formalitas illa, quæ potest adesse,

& abesse præter subiecti corruptionem est formalitas accidentalis: ergo à parte rei datur in creatis sine vlla fictione intellectus formalitas quædam accidentalis, quæ nec esse, nec concipi, nec definiti potest essentialiter, nisi per aliud, & in ordine ad illud. Deinde in creaturis datur sine vlla fictione similitudo, & dissimilitudo vnius respectu alterius. Item datur diversitas, & disconvenientia; nam hæc sunt veræ propositiones, homo quatenus animal convenit cum equo, & disconvenit cum arbore, & Petrus, quia est homo, convenit cum Paulo, & disconvenit cum Bucephalo; sicut Angelus convenit in esse entis creati cum homine, & disconvenit vere, & realiter sine fictione cum Deo in ratione entis creati finiti, & limitati. Item albedo opponitur realiter nigredini, & disconvenit cum illa, convenit cum alia albedine, & non opponitur ipsi: ergo datur à parte rei in creaturis sine fictione convenientia, vel disconvenientia, similitudo & dissimilitudo; atqui tales formalitates necessario sunt vnius in ordine ad aliud, quia nihil respectu sui ipsius est dissimile, & oppositum realiter actui, & formaliter: ergo tales formalitates nec esse, nec concipi, aut definiti possunt essentialiter, nisi in ordine ad aliud.

Declaratur amplius, nam sicut homo est quædam essentia absoluta sine fictione intellectus, ita independentem à ratione convenit illi similitudo in ratione animalis cum equo, dissimilitudo, aut disconvenientia in esse corporei cum Angelo, & sicut à parte rei Deus est dependens à quocunque, ita Angelus est dependens à Deo. Item B. Virgo est mater Dei, quia quatenus concepit, & peperit vere, & realiter sine fictione, non potest intelligi, nec concipi sine filio, & sine ordine ad illum; imo si non daretur aliquis intelligens per subtractionem eorum ad intelligendum, in quo casu nullum posset fingi ens rationis, ex sola naturali generatione, & conceptione, ei conveniret vera, propria, & perfecta maternitas, quia genuit filium eiusdem speciei, & essentia humane cū ipsa: ergo iam dantur à parte rei formalitates, quæ nec esse, nec concipi, nec definiti possunt, nisi per aliud; atqui tales formalitates, v. g. paternitatis, convenientia, & disconvenientia possunt destrui, & separari à subiectis, in quibus sunt, conservatis eisdem subiectis, ut supra late demonstravimus: ergo sunt accidentales formalitates, ac proinde erunt relationes prædicamentales, quia nihil aliud est relatio prædicamentalis, nisi entitas illa, quæ habet totum suum esse in ordine ad aliud.

SECTIO III.

Opinio Caietani licet argumentis supra positis oppugnata sit, specialiter tamen refellitur.

Primo, quia nullum datur à parte rei universale formaliter; sed si Ad, ut Ad, in relatione esset ens rationis, & non reale, daretur universale formaliter à parte rei: ergo Ad, ut Ad non est ens rationis, sed reale: maior est evidens; minor est probatur, quia per vos datur à parte rei formale In, relationis; sed illud formale In ut formale sine ratione Ad, est universale formaliter: ergo datur universale formaliter à parte rei: minor sic probatur.